

Vastutuskindlustuse üldtingimused

TVÜ 20041

IF P&C INSURANCE AS. ÄRIREGISTRI KOOD 10100168

Sisukord

Tingimuste kohaldamine	1
Kindlustuslepingu pooled	1
Kindlustatud isik	1
Kahjustatud isik	2
Kindlustuse kehtivuspiirkond ja kindlustuskoht.	2
Isikukahju, asjakahju, ja finantskahju.	2
Kohtu- ja õigusabikulud	3
Üldised välistused	3
Ohutusnõuded	5

Kindlustusvõtja kohustused kahju toimumisel	5
Kindlustushüvitise määramine	5
Kindlustushüvitise maksmine	6
Kindlustusmakse tasumine	6
Kindlustusmakse hilinemine	6
Kindlustusandja kohustus teavitada kindlustusvõtjat .	7
Kindlustusvõtja kohustus teavitada kindlustusandjat .	7
Teadete saatmine	7
Kindlustusandja tagasinõudeõigus	7
Kindlustuslepingu dokumendid	7

Tingimuste kohaldamine

1. Käesolevad kindlustustingimused on If P&C Insurance AS-i **vabatahtlike** vastutuskindlustuse lepingute osa.
2. Käesolevaid üldtingimusi kohaldatakse koos vastava vastutuskindlustuse liigi tingimustega (nt "Tootest tuleneva vastutuse kindlustuse tingimused", "Eri- alase tegevuse vastutuskindlustuse tingimused").
3. Käesolevates üldtingimustes on toodud sätted, mis on ühised kõikidele vabatahtlikele vastutuskindlustuse lepingutele. Kindlustusjuhtumi määratlus, hüvitatava kahju liigid ja ainult teatud vastutuskindlustuse liigile iseloomulikud tingimused on täiendavalt käesolevatele üldtingimustele sätestatud vastava vastutuskindlustuse liigi tingimustes.
4. Käesolevad üldtingimused ei ole **kohustuslike** vastutuskindlustuse lepingute osaks.

kindlustuslepingu pooled

5. Kindlustuslepingu pooled on kindlustusandja ja kindlustusvõtja. Kindlustusandja on If P&C Insurance AS. Kindlustusvõtja on isik, kes on kindlustusandjaga sõlminud kindlustuslepingu.

Kindlustatud isik

KINDLUSTATUD ISIK

6. Kindlustatud isik (edaspidi ka '**kindlustatu**') on kindlustusvõtja või muu isik, kelle tsiviilvastutus on kindlustatud.

7. Kui kindlustuslepingus ei ole märgitud teisiti, on kindlustatud kindlustusvõtja tsiviilvastutus.

KUI KINDLUSTUSVÕTJA JA KINDLUSTATU EI OLE SAMAISIK

8. Kui kindlustusvõtja ja kindlustatu ei ole sama isik, puudub kindlustusvõtjal õigus nõuda lepingu täitmist ja käsutada kindlustuslepingust tulenevaid õigusi.
9. Kindlustuslepingus nimeliselt määratletud kindlustatul on õigus nõuda kindlustuslepingu täitmist ja käsutada kindlustuslepingust tema suhtes tulenevaid õigusi ilma kindlustusvõtja nõusolekuta.
10. Kindlustuslepingus nimeliselt määratlemata kindlustatul on õigus nõuda kindlustuslepingu täitmist ja käsutada kindlustuslepingust tema suhtes tulenevaid õigusi ainult kindlustusvõtja nõusolekul.
11. Kui kindlustusvõtja ja kindlustatu ei ole sama isik, vastutab kindlustusvõtja kindlustuslepingust tulenevate kohustuste täitmisel nii kindlustatu kui kindlustatu tsiviilvastutusega hõlmatud teiste isikute (sh kindlustatu töötajad) käitumise eest. Kindlustusvõtja peab eelnimetatud isikutele selgitama kindlustuslepingust tulenevaid kohustusi (eelkõige kohustus kindlustusandjat teavitada ja kahju vältida ning piirata). Kui eelnimetatud isikud ei ole kindlustuslepingust tulenevaid kohustusi täitnud, siis loetakse, et kindlustusvõtja on lepingut rikkunud.
12. Kui kindlustusvõtja ja kindlustatu ei ole sama isik, loetakse kindlustusvõtja teadmine ja käitumine kindlustatu teadmise ja käitumisega võrdseks, kui kindlustusvõtja teadmine või käitumine omas kindlustuslepingu kohaselt õiguslikku tähendust. Näiteks, kui kindlustatu oli teadlik asjaoludest, millest teadasaamisega oli kindlustusvõtjal kohustus kindlus-

tusandjat teavitada, siis loetakse kindlustatu teadmise võrdseks kindlustusvõtja teadmiseks.

TEISE ISIKU TOOTE VÕI TEENUSE KASUTAMINE

13. Kui kindlustatu (esmane kindlustatu, nt peatöövõtja) kasutab oma tegevuses teiste isikute (nt alltöövõtjate) teenuseid või tooteid, laieneb kindlustuskaitse kindlustuslepinguga piiritletud ulatuses ka nendele kindlustatu vastu esitatud nõuetele, mis tulenevad eelnimetatud teenuste või toodete mittenõuetekohasusest.
14. Isikud, kelle tooteid või teenuseid kindlustatu kasutab, loetakse kindlustatuks ainult juhul, kui nii on märgitud kindlustuspoliisile.
15. Kui teine isik (nt alltöövõtja), kelle tooteid või teenuseid kindlustatu kasutab, loetakse kindlustatuks, laieneb kindlustuskaitse üksnes nendele nõuetele, mis on seotud esmase kindlustatu (nt peatöövõtja) tegevusega. Kindlustuskaitse ei laiene nõuetele, mis on seotud teise isiku iseseisva tegevusega või teise isiku tegevusega muu isiku kasuks kui kindlustatu.
16. Kui isikut, kelle teenuseid või tooteid kindlustatu kasutab, ei loeta kindlustatuks, läheb kindlustushüvitise maksmise korral kindlustatu nõudeõigus selle isiku vastu kindlustushüvitise ulatuses üle kindlustusandjale.

KINDLUSTATU SOLIDAARVÕLGNIKUNA

17. Kui kindlustatu vastutab kahjustatud isiku ees solidaarselt koos teiste isikutega, lähtub kindlustusandja kahjusumma määramisel kahjustatud isiku poolt kindlustatud isiku vastu esitatud nõudest, mitte kindlustatu vastutuse jagunemisest solidaarvõlgnike vahelises suhtes.
- Näide. Kindlustatu ja veel kaks isikut vastutavad solidaarselt 3000 euro hüvitamise eest. Kahjustatud isik esitab 3000 eurose nõude kindlustatu vastu. Kindlustushüvitise määramisel lähtub kindlustusandja kindlustatu vastu esitatud nõudest (3000 eurot), mitte kindlustatu eeldatavast osast (1000 eurot).
18. Kui kindlustatu vastu esitab nõude teine solidaarvõlgnik, lähtub kindlustusandja kahjusumma määramisel kindlustatu vastutuse osast solidaarvõlgnike vahelises suhtes.

- Näide. Kindlustatu ja veel kaks isikut vastutavad solidaarselt 3000 euro hüvitamise eest. Kahjustatud isik esitab 3000 eurose nõude teise solidaarvõlgniku vastu. Teine solidaarvõlgnik hüvitab kahjustatud isikule 3000 eurot ja esitab nõude kindlustatu vastu. Kindlustushüvitise määramise lähtub kindlustusandja kindlustatu osast (eeldatavalt 1000 eurot).
19. Kindlustushüvitise maksmise korral läheb kindlustatu tagasinõudeõigus teiste solidaarvõlgnike vastu kindlustushüvitise ulatuses üle kindlustusandjale.

Kahjustatud isik

20. Kahjustatud isik on isik, kellele tekitatud kahju hüvitamise eest kindlustatu vastutab.
21. Kindlustusandjal on kohustus hüvitada otsene varaline kahju, mis on tekkinud kahjustatud isikule.
22. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust, kui kahju on tekkinud kindlustusvõtjale, kindlustatule või kindlustusandjale.
23. Kui kindlustatu on juriidiline isik, siis lisaks punk-

tis 22 nimetatule ei ole kindlustusandjal täitmise kohustust, kui kahju on tekkinud järgmistele isikutele:

- 23.1. kindlustatu seaduslik esindaja, juhtimisorgani liige, likvideerija, prokurist, pankrotihaldur;
- 23.2. kindlustatuga töö- või teenistussuhtes olev isik;
- 23.3. kindlustatuga samasse kontserni kuuluv juriidiline isik, ema- või tütarettevõtja.
24. Kui kindlustatu on füüsiline isik, siis lisaks punktis 22 nimetatule ei ole kindlustusandjal täitmise kohustust, kui kahju on tekkinud järgmistele isikutele:
 - 24.1. kindlustatu abikaasa (sh faktiline abikaasa);
 - 24.2. kindlustatu lapsed;
 - 24.3. kindlustatu vanemad, õed, vennad;
 - 24.4. teised kindlustatuga koos elavad kindlustatu perekonnaliikmed;
 - 24.5. kindlustatuga töösuhtes olev isik;
 - 24.6. isik, kelle eest kindlustatu vastutab (nt eestkostetav).

Kindlustuse kehtivuspiirkond ja kindlustuskoht

25. Kindlustusandja täitmise kohustus kehtib kahju suhtes, mille tekkimise aluseks olev õnnetusjuhtum või rikkumine toimus kindlustuslepingus märgitud kindlustuskohas või kindlustuse kehtivuspiirkonnas.
26. Kui kindlustuslepingus ei ole kindlustuskohta ega kindlustuse kehtivuspiirkonda märgitud, on kindlustuse kehtivuspiirkonnaks Eesti Vabariik.
27. Kui Eestis toimunud õnnetusjuhtumi või rikkumise tõttu esitatud kahju hüvitamise nõudele kohaldatakse välisriigi õigust, ei ole kindlustusandjal täitmise kohustust suuremas ulatuses, kui seda näeks sellise kahju korral ette Eesti õigus (materiaalõigus).
28. Kui kindlustuslepingus on kokku lepitud, et kindlustusandja täitmise kohustus kehtib välisriigis toimunud rikkumise või sündmuse suhtes, ei ole kindlustusandjal täitmise kohustust suuremas ulatuses, kui seda näeks sellise kahju korral ette Eesti õigus (materiaalõigus).

Isikukahju, asjakahju, ja finantskahju

29. Vastutuskindlustuse lepingu alusel hüvitamisele kuuluvate kahjude liigid on: asjakahju, isikukahju ja finantskahju.
30. Kindlustusandjal on hüvitamise kohustus ainult kindlustuspoliisile märgitud kahju liigi osas.
31. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju suuremas ulatuses kui kindlustatu oleks pidanud seaduse alusel hüvitama kahjustatud isikule juhul, kui vastutuskindlustuse lepingut ei oleks sõlmitud.

ISIKUKAHJU

32. **Isikukahjuks** loetakse üksnes järgmine kahjustatud isikule kehavigastuse tekitamisest, tervise kahjustamisest või kahjustatud isiku surma põhjustamisest tekkinud kahju:
 - 32.1. mõistlikud ja vajalikud ravikulud;
 - 32.2. mõistlikud ja vajalikud kulutused toimetulekuks vajalike abivahendite soetamiseks ja kasutamiseks;
 - 32.3. kahjustatud isiku töövõime osalisest või täielikust kaotusest tulenev sissetuleku kaotus või vähenemine

- ne. Kindlustushüvitise määramisel aluseks olev kahjusumma leitakse vastavalt punktidele 33 - 36;
- 32.4. isiku surma korral otsesed matusekulud ning tema ülalpeetava elatise kaotus või vähenemine. Kindlustushüvitise määramisel aluseks olev ülalpeetava elatise kaotusest või vähenemisest tulenev kahjusumma leitakse vastavalt punktidele 37 – 39.

KAHJUSTATUD ISIKU TÖÖVÕIME KAOTUSEST TULENEVA KAHJUSUMMA ARVUTAMINE

33. Kahjusumma suuruseks on kahjustatud isiku poolt kaotatud sissetuleku osa, mille hüvitamise eest kindlustatu vastutab.
34. Kahjustatud isiku sissetulekuks loetakse käesolevates tingimustes kahjustatud isiku tulu, mille eest on tasutud sotsiaalmaks ja millelt on seaduses ettenähtud juhtudel tasutud või kinni peetud tulumaks, muud maksud ja sundkindlustuse maksed (netotulu).
35. Kahjusumma suuruse leidmisel võetakse aluseks kahjustatud isiku poolt töövõime kaotuse põhjustanud sündmusele vahetult eelnenud 6 kuul saadud sissetulek.
36. Kui kahjustatud isik ei saanud töövõime kaotuse põhjustanud sündmusele vahetult eelnenud 6 kuu jooksul sissetulekut, loetakse kahjustatud isiku sissetuleku suuruseks töövõime kaotuse põhjustanud sündmuse ajal kehtinud kuupalga alammäär.

ÜLALPEETAVA ELATISE VÄHENEMISEST TULENEVA KAHJUSUMMA ARVUTAMINE

37. Kahjusumma suuruseks on ülalpeetava poolt kaotatud elatise osa, mille hüvitamise eest kindlustatu vastutab.
38. Ülalpeetavaks loetakse käesolevates tingimustes isikut, kellel oli seaduse alusel õigus nõuda hukkunud isikult ülalpidamist.
39. Ülalpeetava elatise suurus leitakse, jagades hukkunud isiku sissetuleku (vt p 34 – 36) võrdsetes osades kõigi isikute, kellel oli seaduse alusel õigus saada hukkunult ülalpidamist, ja hukkunud isiku enda vahel.

ASJAKAHJU

40. **Asjakahjuks** loetakse üksnes järgmine asja hävimisest või füüsilisest kahjustumisest (nt purunemine, kriimustumine, kokkuvarisemine) tingitud kahju:
- 40.1. kahjustunud asja parandamiseks tehtud mõistlikud kulutused. Kahjustunud asja parandamise kulud on kindlustushüvitise määramisel aluseks ainult juhul, kui kahjustunud asja parandamise kulu on väiksem, kui asja kahjustumise tõttu asja hariliku väärtuse vähenemine;
- 40.2. kahjustunud asja hariliku väärtuse vähenemine või hariliku väärtuse kaotus (asja hävimise korral);
- 40.3. hävinud asja asemele samaväärse asja soetamiseks tehtud mõistlikud kulutused.
41. Asjakahjuks ei loeta kahju, mis ei vasta eelmises punktis toodud tingimustele, sealhulgas asja mittenõuetekohasusest (nt asi on vales mõõdus, asi on rikkis) tingitud kahju, kui asi ei ole hävinud ega füüsiliselt kahjustunud.
42. Asjakahjuks ei loeta asja kaotsimineku (asja kaotamine, vargus, röövimine) tõttu tekkinud kahju.

FINANTSKAHJU

43. Finantskahjuks loetakse
- 43.1. kahjustatud isikule kulutuste põhjustamisega tekita-

- tud kahju (nt mittenõuetekohase asja parandamise kulu, kui asi ei ole hävinud ega kahjustunud);
- 43.2. rahaliselt hinnatava õiguse kaotamise või väärtuse vähenemisega tekitatud kahju;
- 43.3. kahju, mis on tekkinud seetõttu, et kahjustatud isik mõistis kindlustatu tegevuse tagajärjel väärtuse vähenemise asjaolusid.
44. Finantskahjuks ei loeta kahju, mis on käesolevate tingimuste kohaselt isikukahju, asjakahju, kohtu- või õigusabikulud.

TAGASINÕUDED (REGRESSID)

45. **Tagasinõuded (regressid)** kindlustatu vastu, mille aluseks on käesolevates tingimustes määratud isikukahju, asjakahju või finantskahju, loetakse vastavalt isikukahjuks, asjakahjuks või finantskahjuks.

Kohtu- ja õigusabikulud

46. Kindlustatu vastu kindlustuskaitse alla kuuluva nõude esitamise korral hüvitab kindlustusandja nõude tõrjumiseks ja kindlustatu õiguste kaitseks nii kohtus kui kohtuväliselt tehtavad mõistlikud ja vajalikud õigusabikulud ja kohtukulud.
47. Kindlustusandjal on õigusabikulude ja kohtukulude hüvitamise kohustus üksnes juhul, kui need on eelnevalt kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kindlustusandjaga kooskõlastatud.
48. Kindlustusandja hüvitab kindlustusandjaga kooskõlastatud õigusabikulud isegi siis, kui nõue osutub alusetuks.
49. Kindlustusandjal ei ole kohtu- ja õigusabikulude hüvitamise kohustus, kui kindlustusandjal ei oleks täitmise kohustust isegi juhul, kui kindlustatu vastutaks nõude rahuldamise eest.
- Näited. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada tahtlikult tekitatud kahjuga seotud õigusabikulud. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada õigusabikulud, mis on seotud intressinõuetega, leppetrahvi nõuetega, jooebeseisundis tekitatud kahju hüvitamise nõuetega jne.
50. Kindlustusandjal ei ole kohtu- ja õigusabikulude hüvitamise kohustust, kui tekkinud kahju või kahjunõue, millega kulud on seotud, on väiksem kui kindlustuslepingus märgitud omavastutus.
51. Kui kindlustusandja teeb kindlustatud isikule ettepaneku kahjustatud isiku nõude tunnustamiseks või kahjustatud isikuga vaidluse lahendamiseks kokkuleppe sõlmimiseks, ning kindlustatu jätab nõude tunnustamata või kokkuleppe sõlmimata, ei ole kindlustusandjal kohustust hüvitada kohtu- ja õigusabikulud, mis on tekkinud pärast kindlustusandja poolt vastamiseks määratud tähtaega.

Üldised välistused

52. Järgnev loetelu ei ole lõplik. Kindlustusandja täitmise kohustus on piiratud ka teiste kindlustuslepingu tingimuste ja seaduse sätetega. Teistes kindlustuslepingu dokumentides toodud välistused ei piira käesolevate välistuste kohaldamist.

TAHTLIKULT TEKITATUD KAHJU

53. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust, kui kindlustatu tekitas kahju tahtlikult või rikkus tahtlikult

lepingut, õigusnormi, asja kasutamiseks ette nähtud juhiseid või ohutusnõudeid.

54. Asja võõrandamisel või teenuse osutamisel loetakse tahtluseks ka see, kui kindlustatu teadis või pidi teadma asja või teenuse puudusest või kahjulikkusest, kuid ei teavitanud sellest asja omandajat või teenuse tarbijat.

TEADAOLEVAD ASJAOLUD

55. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust, kui kindlustusvõtja oli kahju hüvitamise nõude aluseks olevast asjaolust (nt kohustuse rikkumine, kahju tekkimine, pretensioon jms) teadlik või pidi olema teadlik enne kindlustuslepingu sõlmimist. Käesolevat välistust kohaldatakse isegi juhul, kui kindlustusvõtja oli eelnimetatud asjaolust kindlustusandjale teatanud.

JOOBESISEISUND

56. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust, kui kahju tekitanud isik oli kahju tekitamise ajal alkoholi-, narkootilise, toksilise vms joobe seisundis.

EBASEADUSLIK TEGEVUS

57. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust, kui nõue tuleneb tegevusest, millega tegelemiseks kindlustatul puudus õigusaktidega nõutav kvalifikatsioon, ettevalmistus, litsents, registreering, tegevusluba vms.

KINDLUSTATU KEELDUMINE KOKKULEPPEST

58. Kui kindlustusandja nõuab kindlustatult kahju hüvitamise nõude õigekstunnistamist ja rahuldumist, millest kindlustatu keeldub, ei hüvita kindlustusandja kindlustatu keeldumisest tulenevat kahju ja kulutuste suurenemist.

KOHUSTUSLIK VASTUTUSKINDLUSTUS

59. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust ulatuses, mis kuulub hüvitamisele kohustuslikku vastutuskindlustust reguleeriva seaduse või kohustusliku vastutuskindlustuse lepingu alusel.

KINDLUSTATU VALDUSES OLEVAD ANDMED JA VARA

60. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust, kui nõue on tingitud kolmanda isiku vara hävimisest või kahjustumisest ajal, mil kindlustatu seda vara valdas, hoidis, vedas, üüris, rentis, laenas või kasutas. Eeltoodud välistust kohaldatakse sõltumata sellest, kas kindlustatu valdus oli seaduslik või ebaseaduslik.
61. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust, kui nõue on tingitud asjade (sh raha, dokumentide, väärtpaberite ja väärisasjade), vara või elektrooniliselt salvestatud informatsiooni kadumisest või kahjustumisest ajal, mil need olid kas kindlustatule usaldatud või mida ta hoidis, oli volitatud hoidma või kontrollima.

TÖÖDELDAVAD ASJAD

62. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust, kui nõue on tingitud kolmanda isiku vara hävimisest või kahjustumisest ajal, mil see vara oli kindlustatu valduses või tema kontrolli all selle töötlemise, puhastamise, remontimise, monteerimise vms tegevuse eesmärgil. Kinnisvarale kahju tekkimise korral kehtib piirang üksnes asja või asja osa suhtes, mis oli kindlustatu tegevuse vahetuks objektiks.

MITTEVARALINE KAHJU

63. Kindlustusandjal ei ole kohustust mittevaralise (moraalse) kahju hüvitamiseks.

SAAMATA JÄÄNUD TULU

64. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada saamata jäänud tulu.

LEPINGUST TULENEV KÕRGENDATUD VASTUTUS

65. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust, kui nõude aluseks on kokkulepe, millega on kindlustatu suhtes määratud seadusest rangemad kahju hüvitamise tingimused (nt loobumine vastuväidete esitamisest, lihtsustatud tõendamine, aegumistähtaja pikendamine, kahju ulatuse määramine, süü või vastutuse vorm, leppetrahv jms).
66. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada kahju, mis on tingitud rahalise või mitterahalise eraõigusliku sanktsiooni (viivis, leppetrahv, käsiraha jms) rakendamisest.

HINNAD JA TÄHTAJAD

67. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust, kui nõue tuleneb tähtaegade, eelarvete või hinnakokkulepete rikkumisest.
68. Kindlustusandjal ei ole intresside hüvitamise kohustust.

AEGUNUD NÕUDED

69. Kindlustusandja ei ole täitmise kohustust, kui kindlustatu vastu esitatud nõue on aegunud.

TRAHVID

70. Kindlustusandjal ei ole kohustust hüvitada avalikõiguslikust sanktsioonist (rahaline karistus, rahatrahv, sunniraha, vangistus, arest jms) tingitud kahju.

KESKKONNAKAHJUD

71. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust, kui kahju on tekkinud keskkonna, so pinnase, õhu, vee (sh veekogude) reostamisega või kahju on tekkinud reostatud pinnasest, õhust või veest.

ASBEST JA TUBAKAS

72. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust, kui kahju on tekkinud asbestist või tubakast.

TULE- JA PLAHVATUSOHTLIKUD AINED

73. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust, kui kahju on tekkinud kõrge tuleohtlikkusega ainete või plahvatusohtlike ainete käitlemiseks kehtestatud nõuete mittetäitmisest.

KAHJULIKUD MÕJUTUSED

74. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust, kui nõue on tingitud gaasist, aurust, niiskusest, tolmust, hallitusest, reoveest, majavammist. Eeltoodud välistust ei kohaldata, kui kahju on tekkinud tulekahju või plahvatuse tagajärjel.
75. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust, kui nõue on tingitud üleujutustest või pinnasevee tõusust.
76. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust, kui nõue on tingitud maapinna või ehitise vajumisest, maavärinast, rammimistöödega kaasnevatest põrutustest, mürast või vappumisest, sh vibratsioonist.

INTELLEKTUAALNE OMAND

77. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust, kui nõue tuleneb intellektuaalse omandi (nt kaubamärgi, autori- või patendiõiguse) kahjustamisest või rikkumisest.

2000. AASTA VÄLISTUS

78. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust, kui nõude aluseks olev kahju on otseselt või kaudselt tekkinud andmetöötlussüsteemide (sh tarkvara, riistvara, mikroskeemide, samuti arvutiga seotud või sarnaste mehhanismide) mittevõimalisolekust aastatuhande vahetuseks, sõltumata sellest, kas kahju tekkis enne aastat 2000, aastal 2000 või pärast seda.

MUUD VÄLISTUSED

79. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust, kui kahju on tekkinud seoses sõja, kodusõja, revolutsiooni, rahvarahutuse, streigi, töösulu, terrorismi, tuumaenergia (sh tuumarelvade või tuumakütuse) või radioaktiivsuse, keemiarelvade, bioloogilise relva, biokeemilise relva või elektrimagneetilise relva, vara sundvõõrandamise või konfiskeerimisega.

80. Kindlustusandjal ei ole täitmise kohustust, kui kahju on tekkinud energiarikka ioniseeritud kiirguse, sh. radioaktiivsest aineist tuleneva alfa-, beeta- ja gamma-kiirguse, neutronite või osakeste kiirgusest tuleneva kiirguse, samuti laser- ja maserkiirte tagajärjel.

Ohutusnõuded

81. Kindlustusvõtja on kohustatud käituma heaperemeelikult ja hoolikalt, et vältida kahjuliku tagajärje tekkimist, ning rakendada tavapäraseid kahju vältimise abinõusid.

82. Kindlustusandjal on õigus kindlustuslepingu kehtivuse ajal ja kindlustusjuhtumi käsitlemise käigus kontrollida ohutusnõuete rakendamist ja muid kindlustatud riskidega seotud asjaolusid ning nõuda kindlustusvõtjalt ja kindlustatult andmeid eeltoodud asjaolude kohta.

TÄIENDAVAD OHUTUSNÕUDED

83. Kindlustusandjal on õigus nõuda täiendavate ohutusnõuete rakendamist. Kindlustusvõtjal on õigus 10 päeva jooksul arvates kindlustusandja täiendavate ohutusnõuete saamisest kindlustusleping ilma etteteadamistähajata üles öelda. Kui kindlustusvõtja ei ole eelnimetatud tähtaja jooksul kindlustusandjale kirjalikult teatanud kindlustuslepingu ülesütlemisest, loetakse täiendavad ohutusnõuded kindlustuslepingu tingimusteks.

84. Kui täiendavate ohutusnõuete edastamisest on möödunud 31 päeva ja selleks tähtpäevaks ei ole täiendavaid ohutusnõudeid rakendatud, on kindlustusandjal õigus kindlustusleping üles öelda, teatades kindlustusvõtjale kirjalikult 31 päeva ette.

Kindlustusvõtja kohustused kahju toimumisel

85. Kahjujuhtumi toimumise korral peab kindlustusvõtja tegutsema vastavalt õigusaktidega kehtestatud korrale ja olenevalt juhtumi iseloomust viivitamata pöörduma kahjustatud isikule abi osutamiseks ravisutuse poole ja/või teatama juhtumist politseile, tuletõrjele või muule vastavaid päätetöid või juhtumi asjaolude uurimist teostavale organile.

86. Kindlustusvõtja on kohustatud tarvitusele võtma abinõud kahju edasiseks piiramiseks, võimalike lisakahjude vältimiseks ja kindlustusandja õiguste

tagamiseks (nt aidates välja selgitada kahju võimaliku põhjuse, kahju tekkimise asjaolud ja tunnistajate nimed, kogudes dokumentaalseid tõendeid jms).

87. Kindlustusvõtja ei või enne kahju suuruse ja kahjujuhtumi asjaolude kindlakstegemist teha ilma kindlustusandja nõusolekuta kahjustatud asja ega sündmuskoha suhtes viie päeva jooksul arvates kahjujuhtumi toimumisest mingeid muudatusi, mis võivad mõjutada kahju tekkimise põhjuse või kahju suuruse kindlakstegemist. Muudatused on lubatud, kui need on väljastatult vajalikud kahju vähendamise eesmärgil või avalikes huvides. Kindlustusandjal on õigus määrata eeltoodust pikem muudatustest hoidumise tähtaeg.
88. Kahjujuhtumi korral on kindlustusvõtjal kohustus anda kindlustusandjale õiget ja täielikku informatsiooni kahjujuhtumi asjaolude, kahju suuruse ja võimalike vastutavate isikute kohta.
89. Kindlustusvõtja kohustub võimaldama kindlustusandjale sündmuskoha ja kahjustatud vara ülevaatuseteostamist ning isikute, kelle eest kindlustusvõtja vastutab, vahetut küsitlemist.
90. Kindlustusvõtja kohustub kindlustusandjale esitama dokumente, kirjalikke seletusi, vastama suuliselt ja kirjalikult kindlustusandja küsimustele, osalema kindlustusandja palvel sündmuskoha või kahjustunud vara ülevaatusel.
91. Kindlustusvõtja tagab, et isikud, kelle eest kindlustusvõtja vastutab, annavad kindlustusandjale eelnimetatud viisil tõendeid ja teavet.
92. Kindlustusvõtja ei ole õigustatud tema vastu esitatud nõuet ilma kindlustusandja eelneva nõusolekuta täielikult või osaliselt tunnustama või rahuldama, välja arvatud juhul, kui selle nõude rahuldamata või tunnustamata jätmine on kahjustatud isiku huvisid arvestades ilmselt vastuolus hea usu põhimõttega.
93. Kindlustusvõtja peab tema vastu nõude, kaebuse, hagi vms esitamise korral kasutama õigeaegselt vajalikke õiguskaitsevahendeid, sh esitama vastuse, vaide, kaebuse, pretensiooni vms, mis seaduse või lepingu kohaselt on vajalik kindlustusvõtja õiguste kaitseks

Kindlustushüvitise määramine

94. Kindlustushüvitis on see osa **kahjusummast**, mille hüvitab kindlustusandja. Kindlustushüvitis on võrdne punktide 95 – 104 alusel arvutatud kahjusumma ja omavastutuse vahega.

KAHJUSUMMA ARVUTAMINE

95. Kahjusumma koosneb:
- 95.1. rahasummast, mis on vajalik ühest ja samast kindlustusjuhtumist tingitud põhjendatud ja tõendatud nõuete rahuldamiseks;
- 95.2. kohtu- ja õigusabikuludest, mis on kindlustuslepinguga ettenähtud korras tehtud kindlustatu õiguste kaitsmiseks.
96. Kahju või kulu arvatakse kahjusumma hulka üksnes juhul, kui see on dokumentidega tõendatud.
97. Kui kindlustusandjal ei ole teatud nõude osas (nt mittevarelise kahju hüvitamise nõue või tõendamata kahju) täitmise kohustust, ei arvata seda kahjusumma hulka.

HÜVITISLIMIIDI RAKENDAMINE

98. Kui kahjusumma ületab kindlustuslepinguga ettenähtud **hüvitislimiidi** ühe kindlustusjuhtumi, ühe kahjustatud isiku või muu kindlustuslepingus määratud

objekti kohta, siis loetakse kahjusumma võrdseks vastava hüvitislimiidiga.

KINDLUSTUSSUMMA RAKENDAMINE

99. Kui sama kindlustuslepingu alusel on eelnevalt makstud kindlustushüvitis ja punktide 95 – 98 alusel leitud kahjusumma on suurem kui kindlustusperioodi kindlustussumma ja makstud kindlustushüvitiste vahe, siis loetakse kahjusumma võrdseks kindlustusperioodi kindlustussumma ja makstud kindlustushüvitiste vahega.

KINDLUSTUSHÜVITISE VÄHENDAMINE VÕI MITTEMAKSMINE

100. Kui kindlustusvõtja rikkus tahtlikult või raske hooletuse tõttu kohustust (sh ohustusnõuded), mida tuli järgida enne kahju põhjustanud sündmust, võib kindlustusandja kindlustushüvitist vähendada või selle maksmisest keelduda, kui rikkumine mõjutas kahju tekkimist või kahju suurust.
101. Kui kindlustusvõtja rikkus tahtlikult kohustust, mida tuli järgida pärast kahju põhjustanud sündmust, võib kindlustusandja kindlustushüvitist vähendada või selle maksmisest keelduda.
102. Kui kindlustusvõtja rikkus raske hooletuse tõttu kohustust, mida tuli järgida pärast kahju põhjustanud sündmust, võib kindlustusandja kindlustushüvitist vähendada või selle maksmisest keelduda, kui rikkumine mõjutas kindlustusandja hüvitamiskohustuse suurust või takistas selle kindlakstegemist.
103. Tahtlikuks rikkumiseks loetakse muu hulgas:
- 103.1. kindlustusandja kirjalikule järelepärimisele vastamata jätmine järelepärimises toodud tähtajaks;
- 103.2. kindlustatu vastu esitatud nõude lahendamiseks vajalike tõendite või väidete esitamata jätmine kindlustusandja poolt määratud tähtajaks;
- 103.3. kindlustusandja poolt nõutud õiguskaitsvahendi (nt pretensiooni, vastuväidete, kaebuse, hagi, lepingu ülesütlemisavalduse, taganemisavalduse jms esitamine) kasutamata jätmine kindlustusandja poolt määratud tähtajaks;
- 103.4. kohtu nõude (nt tõendite, seisukohtade jms esitamine, kohtusse ilmumine) täitmata jätmine.
104. Kui kindlustuslepingu rikkumine saab kindlustusandjale teatavaks pärast kindlustushüvitise maksmist, on kindlustusandjal õigus makstud kindlustushüvitis osaliselt või täielikult tagasi nõuda, vastavalt sellele, kas kindlustusandja oleks kindlustuslepingu rikkumisest teades kindlustushüvitise maksmisest keeldunud või täitmise kohustust vähendanud.

KINDLUSTUSMAKSE KINNIPIDAMINE

105. Kindlustushüvitise maksmisel on kindlustusandjal õigus hüvitisest kinni pidada tasumata kindlustusmaksed, sõltumata sellest, kas kindlustusmakse tasumise tähtpäev on saabunud. Kindlustusandjal on eelnimetatud õigus ka juhul, kui kindlustushüvitis makstakse muule isikule kui kindlustusvõtja.

Kindlustushüvitise maksmine

106. Kindlustusandja lepingu täitmise kohustus muutub sissenõutavaks kindlustusjuhtumi toimumise ja kindlustusandja täitmise ulatuse kindlaksmääramiseks vajalike toimingute lõpetamisega.
107. Kindlustusandja peab maksuma kindlustushüvitise viivitamata, kuid mitte hiljem kui kahe nädala jook-

sul ajast, mil kindlustusandjale on esitatud nõuetekohased dokumendid selle kohta, et:

- 107.1. kahjustatud isiku nõue rahuldati kindlustusandja kirjalikul nõusolekul kindlustatu poolt;
- 107.2. kahjustatud isiku nõue on tuvastatud kohtuotsusega;
- 107.3. kindlustatu on kindlustusandja kirjalikul nõusolekul nõuet tunnustanud või sõlminud kindlustusandja kirjalikul nõusolekul kompromissilepingu.
108. Kui kindlustushüvitise tasumine toimub perioodiliste maksetena (nt elatisrahana), siis tasub kindlustatu omavastutuse ulatuses esimesed perioodilised maksed ja seejärel jätkab perioodiliste maksete tasumist kindlustusandja.
109. Kui kindlustusandjal puuduvad andmed hüvitise saamiseks õigustatud isiku nime ja arvelduskonto numbri kohta, ei ole kindlustusandjal hüvitise väljamaksmise kohustust enne, kui kindlustusvõtja on talle need andmed kirjalikult teatanud.
110. Kui kindlustusandja viivitab oma kohustuste täitmisega, on kindlustusandja kohustatud maksuma kindlustushüvitise saamiseks õigustatud isiku nõudmisel viivist 0,1% väljamaksmisele kuuluvast summast iga viivitatud päeva kohta, kuid mitte rohkem kui 10% tähtaegselt tasumata summast. Viivis katab kindlustusandja kohustuste täitmisega viivitamise tõttu tekkinud kahju. Kui seaduses ei ole sätestatud teisiti, ei ole kindlustusandjal kohustust hüvitada eelnimetatud kahju osas, mis ületab viivist. Eeltoodud piirang ei puuduta kindlustushüvitist.
111. Kui kindlustatud juriidiline isik lõpeb ilma õigusjärglaseta, lõpeb ka kindlustusandja täitmise kohustus.

Kindlustusmakse tasumine

112. Kindlustusvõtja on kohustatud tasuma kindlustusmakse kindlustuslepingus ettenähtud suuruses ja tagama, et kindlustusmakse või kokkulepitud osamakse (edaspidi ka 'kindlustusmakse') laekuks kindlustusandjale kindlustuslepingus ettenähtud tähtpäevaks.
113. Kindlustusvõtja on kohustatud kindlustuslepingus märgitud kindlustusmakse tasuma sõltumata sellest, kas kindlustusandja on kindlustusvõtjale saatnud vastava meeldetuletuse või arve.

Kindlustusmakse hilinemine

114. Kui kindlustusvõtja hilineb järgneva kindlustusmakse tasumisega ega ole tasunud järgnevat kindlustusmakset ka kindlustusandja poolt määratud täiendava tähtaja jooksul, vabaneb kindlustusandja kindlustuslepingu täitmise kohustusest nende kindlustusjuhtumite osas, mis toimuvad pärast täiendava tähtaja möödumist.
115. Kui kindlustusandja on kindlustuslepingu kindlustusmakse mittetasumise tõttu üles öelnud, aga kindlustusvõtja tasub kindlustusmakse 31 päeva jooksul arvates kindlustuslepingu ülesütlemisest, ei loeta kindlustuslepingut üles öelduks ja kindlustusandjal on täitmise kohustus nende kindlustusjuhtumite osas, mis toimusid pärast kõigi kindlustusandjale võlgnevate kindlustusmaksete laekumisele järgnevat päeva.
116. Kui kindlustusandja ei ole kindlustusmakse mittetasumise tõttu kindlustuslepingut üles öelnud, on

kindlustusandjal täitmise kohustus nende kindlustusjuhtumite osas, mis toimusid pärast kõigi kindlustusandjale võlgnetatavate kindlustusmaksete laekumisele järgnevat päeva.

Kindlustusandja kohustus teavitada kindlustusvõtjat

117. Kui kindlustusperioodi jooksul muutub kindlustusandja nimi või õiguslik vorm, kindlustusandja või kindlustusandja struktuuriüksuse, kelle vahendusel leping sõlmiti, aadress või pädeva kindlustusjärelvalve aadress, teavitab kindlustusandja kindlustusvõtjat sellest kindlustusandja veebilehel või massiteabehandlite kaudu.

Kindlustusvõtja kohustus teavitada kindlustusandjat

118. Kindlustusvõtja peab lepingu sõlmimisel kirjalikult teatama kindlustusandjale kõigist kindlustusvõtjale teada olevatest asjaoludest, millel võib olla mõju kindlustusandja otsusele kindlustusleping sõlmida või teha seda kokkulepitud tingimustel.
119. Kindlustusvõtja on kohustatud andma kindlustusandja küsimustele tõesed ja täielikud vastused, sealhulgas ka juhul, kui kindlustusvõtja arvates võis vastav asjaolu olla kindlustusandjale juba teada.
120. Kindlustusandja tugineb kindlustuslepingu tingimuste (sh kindlustusmaks, eritingimuste jms) määramisel kindlustusavaldusel toodud andmetele. Kuni andmete muutust kajastava kirjaliku teate saamiseni loeb kindlustusandja õigeks kindlustusavaldusel märgitud andmed.
121. Kindlustusandjal on õigus lähtuda kindlustusavaldusel kindlustusriski kohta esitatud andmetest ja täiendavalt saadatud teadetest ka järgnevateks kindlustusperioodideks sõlmitavate kindlustuslepingute tingimuste määramisel.
122. Kindlustusvõtja peab kindlustusandjale teatama tema vastu nõude esitamise ja mistahes asjaoludest, mis võivad olla aluseks nõude esitamisele (nt kohustuse rikkumine, kahju tekkimine, kliendi pretensioon, kohtumenetluse või kohtuvälise menetluse algatamine jms) viivitamata, kuid mitte hiljem kui ühe nädala jooksul arvates ajast, mil kindlustusvõtja sai asjaolust või nõude esitamise teada. Eelnimetatud teade tuleb esitada kirjalikult või kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis (nt e-kiri, teade kindlustusandja interneti kodulehe kaudu).
123. Kumbki kindlustuslepingu pool võib kindlustuslepingu üles öelda kolme kuu jooksul arvates päevast, mil kindlustusvõtja teatas kindlustusandjale asjaolust, mis võib olla aluseks nõude esitamisele (nt kohustuse rikkumine, kahju tekkimine, kliendi pretensioon jms), teatades sellest teisele kindlustuslepingu poolele 31 päeva ette.

Teadete saatmine

124. Kui kindlustuslepingu või seadusega on ette nähtud kindlustusvõtja teatamiskohustus, tuleb vastav kirjalik teade edastada kindlustuspoliisil märgitud kindlustusandja struktuuriüksuse aadressile või kindlustusandja äriregistrise kantud aadressile.
125. Kindlustusandja teated, kindlustuspoliisid ja muud kindlustuslepinguga seotud dokumendid saadetakse kindlustuslepingus märgitud kindlustusvõtja või kindlustatu aadressile.

Kindlustusandja tagasinõudeõigus

126. Kindlustushüvitise maksmise korral läheb kindlustusandjale kindlustushüvitise ulatuses üle kindlustatule kuuluv õigus esitada kahju hüvitamise nõue kolmanda isiku vastu.
127. Kui kindlustatu loobub oma nõudest kolmanda isiku vastu või õigusest, mis seda nõuet tagab, vabaneb kindlustusandja oma täitmise kohustusest niivõrd, kui võrd ta oleks saanud nõuda hüvitist selle nõude või õiguse alusel.
128. Kui kindlustatul on nõudeõigus isiku vastu, kelle eest ta on vastutav, on kindlustusandjal tagasinõudeõigus selle isiku vastu ainult juhul, kui vastava isiku selline vastutus on kindlustatud või kui vastav isik tekitab kahju tahtlikult.
129. Kindlustusvõtja on kohustatud abistama kindlustusandjat tagasinõude esitamisel, esitades nõudeõiguse teostamiseks vajalikke andmeid, dokumente, seletusi jms. Kui kindlustusvõtja rikub eeltoodud kohustust, ei ole kindlustusandjal täitmise kohustust kuni kindlustusvõtja eeltoodud kohustuse täitmiseni.

Kindlustuslepingu dokumendid

130. Kindlustuslepingu tingimused on märgitud või viidatud kindlustuspoliisil või teistes kindlustuslepingu osaks olevates dokumentides. Kindlustusandja ja kindlustusvõtja eelnevaid tahteavaldusi, tegusid või kokkuleppeid ei loeta kindlustuslepingu osaks, kui kindlustuspoliisil või muudes kindlustuslepingu dokumentides ei ole sätestatud teisiti.
131. Kindlustusandja allkiri kindlustuspoliisil võib olla tiražeeritud.
132. Kindlustuslepingu täitmisel ja tõlgendamisel lähtutakse kindlustuslepingu dokumentidest kui tervikust. Vastuolude korral lähtutakse esmajärjekorras kindlustuspoliisil märgitud kindlustusvõtja ja kindlustusandja poolt eraldi kokkulepitud tingimustest ehk eritingimustest ja seejärel kindlustustingimustest (tüüptingimustest).
133. Kui kindlustuslepingus on antud sõnale eritähendus, siis lähtutakse kindlustuslepingu täitmisel ja tõlgendamisel kindlustuslepingus toodud eritähendusest.
134. Vaidluste korral lähtutakse kindlustuslepingu dokumentide eestikeelsest tekstist, kui kindlustuslepingu ei ole märgitud teisiti.

